

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Документ за разглеждане в заседание

A7-0114/2014

17.2.2014

ДОКЛАД

относно такси за възпроизвеждане за лично ползване
(2013/2114(INI))

Комисия по правни въпроси

Докладчик: Франсоаз Кастекс

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ	11

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно такси за възпроизвеждане за лично ползване
(2013/2114(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно хармонизирането на някои аспекти на авторските права и на сродните им права в информационното общество¹,
- като взе предвид предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно колективното управление на авторското право и сродните му права и многотериториално лицензиране на правата за използване онлайн на музикални произведения на вътрешния пазар (СОМ(2012)0372),
- като взе предвид членове 4, 6, 114 и 118 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),
- като взе предвид решенията на Съда на Европейския съюз, по-конкретно по дела С-467/08 – Padawan срещу SGAE от 21 октомври 2010 г., Padawan v SGAE [2010] ECR I-10055, С-462/09 Stichting de Thuiskopie срещу Opus Supplies Deutschland GmbH и други от 16 юни 2011 г., Stichting de Thuiskopie v Opus Supplies Deutschland GmbH and others [2011] ECR I-05331, С-277/10 Martin Luksan срещу Petrus van der Let от 9 февруари 2012 г. (все още непубликувано, С-457/11 – С-460/11, VG Wort срещу Куосера Мита et al. от 27 юни 2013 г. и С-521/11 – Austro Mechana срещу Amazon от 11 юли 2013 г. (все още непубликувано),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 24 май 2011 г., озаглавено „Единен пазар за правата върху интелектуална собственост. Насърчаване на творчеството и новаторството за икономически растеж, работни места, за висококвалифициран персонал и първокласни продукти и услуги в Европа“ от 24 май 2011 г. (СОМ(2011)0287),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 18 декември 2012 г. относно съдържанието в рамките на единния цифров пазар (СОМ(2012)0789),
- като взе предвид препоръките на Антонио Виторино от 31 януари 2013 г. в резултат от медиацията относно таксите за възпроизвеждане и за лично ползване,
- като взе предвид работния документ на комисията по правни въпроси, озаглавен „Авторското право в музикалния и аудио-визуалния сектор“, приет на 29 юни 2011 г.,
- като взе предвид член 48 от своя правилник,
- като взе предвид доклада на комисията по правни въпроси (А7-0114/2014),

¹ ОВ L 167, 22.6.2001 г., стр. 10.

- А. като има предвид, че културата и творчеството представляват опората на европейската идентичност в миналото и днес; и че в бъдеще те ще играят важна роля в икономическото и социалното развитие на Европейския съюз;
- Б. като има предвид, че културата и творчеството са съставна част от цифровата икономика; и че изразяването както на високотласното, така и на обикновеното културно съдържание се основава на равния достъп до цифровия растеж в Европа; като има предвид, че от консултациите е видно, че европейският цифров пазар все още не е в съзвучие с обещанията за ефективно разпространение, справедливо възнаграждение за творците и справедливо и ефективно разпределение на приходите в рамките на сектора на културата като цяло и че за намирането на решения на посочените проблеми е необходимо действие на равнището на Съюза;
- В. като има предвид, че преходът към цифровизация оказва огромно въздействие върху начина, по който се изразяват, разпространяват и развиват културните идентичности; както и че намаляването на изискванията за участие и за разпространение и създаване на нови канали за разпространение улеснява достъпа до произведения и култура и подобрява разпространението, откриването и преоткриването на културата и творчеството в целия свят, и предлага възможности на създателите и творците; като има предвид също така, че по този начин значително са се увеличили пазарните възможности за нови услуги и предприятия;
- Г. като има предвид, че и в ерата на цифровите технологии трябва да съществува правото на носителя на авторско право на защита на неговия творчески продукт и неговото право на адекватно възнаграждение за него;
- Д. като има предвид, че в резултат от техническия напредък, на прехвърлянето в интернет и в изчислителни облаци цифровото възпроизвеждане за лично ползване придоби голямо икономическо значение и като има предвид, че съществуващата система за събиране на такси за възпроизвеждане за лично ползване не взема под внимание в достатъчна степен развитието в епохата на цифровите технологии; като има предвид, че понастоящем не съществува алтернативен модел в тази област, който да гарантира адекватно обезщетение за носителите на правата и същевременно да позволява възпроизвеждането за лично ползване; като има предвид, че все пак е необходимо да се проведе разискване с оглед актуализиране на механизма на възпроизвеждане за лично ползване, така че той да стане по-ефикасен и да се взема в по-голяма степен под внимание техническия напредък;
- Е. като има предвид, че Директивата на Европейския парламент и на Съвета относно колективното управление на авторското право и сродните му права и многотериториално лицензиране на правата за използване онлайн на музикални произведения на вътрешния пазар, която беше приета от Парламента и Съвета на 4 февруари 2014 г., подкрепя факта, че управлението на авторските права изисква да се отдели специално внимание на прозрачността на паричните потоци, получавани, разпределяни и изплащани на носителите на права от организации за колективно управление на авторски права, включително за копирането за лично ползване;
- Ж. като има предвид, че Директива 2001/29/ЕО разрешава на държавите членки да предвидят изключение или ограничение на правото на възпроизвеждане за

определени видове възпроизвеждане на аудио-, видео- и аудио-визуални продукти за лична употреба, при справедливо обезщетение, и позволява на държавите, които са приложили посоченото ограничение, да копират без ограничение и свободно своите музикални и аудио-визуални репертоари от носител или мултимедиен материал, без да искат разрешение от притежателите на права, при условие че става въпрос за лична употреба; като има предвид, че таксите трябва да се изчисляват, като се отчитат евентуалните загуби, понесени от притежателите на права чрез въпросното действие на възпроизвеждане за лично ползване;

3. като има предвид, че общата сума на таксите за възпроизвеждане за лично ползване, събрани в 23 от 28 държави членки нарасна повече от тройно от влизането в сила на Директива 2001/29/ЕО и днес представлява повече от 600 милиона евро, според оценки на Европейската комисия, и като има предвид, че това представлява значителна сума за творците;
- И. като има предвид, че за производителите и вносителите на традиционни и цифровизирани носители и записващи материали, посочените такси представляват минимална част от оборота им, оценяван на обща сума от над 1000 милиарда евро;
- Й. като има предвид, че при редица мобилни крайни устройства теоретично съществува възможност за възпроизвеждане за лично ползване, но те не се използват за тези цели; следователно призовава за провеждането в перспектива на разисквания с цел намиране на по-ефикасен и актуален модел, който е възможно да се основава на единна такса за устройство;
- К. като има предвид, че сравняването на цената на материалите, които се търгуват между държава, прилагаща таксата, и държава, която не я прилага, показва незначителното въздействие на таксата за възпроизвеждане за лично ползване върху цената на продуктите;
- Л. като има предвид множеството съдебни дела, заведени след влизането в сила на Директива 2001/29/ЕО както на национално, така и на европейско равнище от страна на производители и вносители на традиционни и на цифрови носители и записващи материали;
- М. като има предвид, че Директива 2001/29 и съдебната практика на Съда на Европейския съюз не налагат на държавите членки задължение да гарантират на притежателите на права прякото изплащане на цялата сума на таксата за възпроизвеждане за лично ползване; като има предвид, че държавите членки разполагат с широки правомощия за преценка, за да въведат предвиждане част от това възнаграждение да се предоставя непряко;
- Н. като има предвид, че таксата за възпроизвеждане за лично ползване се заплаща от потребителите при покупката на записващ носител или услуга по записване и съхранение, и като има предвид, че поради тази причина потребителите са в правото си да знаят за съществуването ѝ и за размера ѝ; като има предвид, че размерът на таксата за възпроизвеждане за лично ползване следва да отразява настоящата употреба на това оборудване и услуги за целите на възпроизвеждане за лично ползване на аудио-, видео- и аудио-визуални продукти;

- О. като има предвид, че цените на носителите и материалите не се променят в зависимост от различните такси за възпроизвеждане за лично ползване, прилагани в Съюза, и като има предвид, че премахването на такси за възпроизвеждане за лично ползване в Испания през 2012 г. не оказва въздействие върху цените на носителите и материалите;
- П. като има предвид разликите между различните модели и равнища на събираемост на таксите за възпроизвеждане за лично ползване, включително по отношение на тяхното въздействие върху потребителите и единния пазар; като има предвид, че за да се осигури висока степен на прозрачност за носителите на авторските права, производителите и вносителите на оборудване, потребителите и доставчиците на услуги в Съюза е необходимо да се установи европейска рамка, и като има предвид, че с цел да се запази балансът на системата в цифровата ера и ерата на вътрешния пазар, е желателно да се осъвременят механизмите за таксите в много от държавите членки и да се създаде европейска рамка, която да гарантира прилагането на равностойни условия на носителите на право, потребителите, производителите и вносителите на оборудване, както и на доставчиците на услуги в Съюза;
- Р. като има предвид, че механизмите за освобождаване и възстановяване на суми за професионална употреба, въведени в държавите членки, трябва да бъдат ефикасни; като има предвид, че в някои държави членки посочените договорености са необходими и като има предвид, че в някои държави членки не винаги се прилагат постановените съдебни решения;
- С. като има предвид, че в случая на онлайн творбите, както по отношение на достъпа, така и на продажбата, практиките по предоставяне на лицензи допълват системата на събиране на такси за възпроизвеждане за лично ползване;
- Т. като има предвид, че особено в областта на цифровите технологии класическият процес на възпроизвеждане се замества от т. нар. стрийминг модел, при който на крайното устройство на потребителя не се сменя копие от защитеното с авторско право произведение, и като има предвид, че следователно особено в такива случаи следва да бъдат предпочитани модели за лицензиране;

Непорочна система, която следва да се модернизира и хармонизира

1. припомня, че културният сектор представлява 5 милиона работни места и 2,6 % от БВП на Съюза, че представлява един от основните двигатели на европейския растеж и е източник на нови работни места, които не подлежат на делокализация, стимулира иновациите и представлява ефективно средство за борба срещу настоящата рецесия;
2. припомня, че законодателството относно авторското право следва да установи баланс между интересите на творците и на потребителите, наред с тези на всички останали; във връзка с това счита, че всички европейски потребители следва да имат право да възпроизвеждат за лично ползване законно придобитото съдържание;
3. призовава следователно Комисията да представи законодателно предложение за преразглеждане на Директива 2001/29/ЕО относно хармонизирането на някои

аспекти на авторските права и на сродните им права в информационното общество, което предложение да включва клауза за пълното хармонизиране на изключенията и ограниченията по отношение, наред с другото, на възпроизвеждането за лично ползване;

4. подчертава, че настоящият разпокъсан режим за авторското право трябва да бъде реформиран, с цел да улесни достъпа и да повиши (в световен мащаб) движението на културно и творческо съдържание, така че по този начин да бъде дадена възможност на творците, създателите, потребителите, предприятията и публиката да извличат ползи от постиженията в областта на цифровите технологии, от новите канали за разпространение, новите бизнес модели и други възможности, особено в периоди на строги бюджетни икономии;
5. отбелязва, че таксите за възпроизвеждане за лично ползване понастоящем представляват източник на приходи, който е с променливо значение за различните категории носители на права, като се различава силно в различните държави членки;
6. счита, че системата на възпроизвеждането за лично ползване е непорочна система, която установява баланс между изключението за възпроизвеждане за лично ползване и правото на справедливо обезщетение за носителите на права, и че е подходящо тя да бъде запазена, особено в случаи, когато носителите на права не са в състояние да лицензират пряко правото на възпроизвеждане на различни устройства; счита, че в краткосрочен план не съществува алтернатива на тази балансирана система; все пак подчертава, че в дългосрочен план е необходимо провеждането на дискусия с цел извършване на постоянна оценка на системата на възпроизвеждането за лично ползване в светлината на цифровото и пазарно развитието, и на поведението на потребителите, и ако е възможно, да се проучат потенциални алтернативи, които биха изпълнили целта за постигане на баланс между изключението за възпроизвеждане, приложимо спрямо потребителите и обезщетението на творците;
7. подчертава, че значителните различия между националните системи за събиране на таксите за авторски права, по-специално по отношение на разновидностите на продуктите, облагани с такси и размера на тези такси, могат да доведат до нарушаване на правилата на конкуренцията, както и до възможност за търсене на най-благоприятната правна система в рамките на вътрешния пазар;
8. приканва държавите членки и Комисията да проведат проучване относно основните елементи на възпроизвеждането за лично ползване, по-специално относно общо определение на понятието „справедливо обезщетение“, което в момента не е изрично уредено в Директива 2001/29/ЕО и относно понятието „вреда“, претърпяна от автора поради възпроизвеждането на творбата му за лично ползване без неговото съгласие; призовава Комисията да потърси общи основания, по отношение на това кои продукти следва да подлежат на облагане и да установи общи критерии за договорни споразумения за праговете на възпроизвеждането за лично ползване с оглед укрепването на система, която да бъде прозрачна, справедлива и еднаква за потребители и творци;

За еднократно облагане, по-добра видимост сред потребители и по-ефективно възстановяване

9. счита, че таксата за възпроизвеждане за лично ползване следва да се прилага към всички материали и медии, използвани за частни записи и капацитет на съхранение, когато действията по възпроизвеждането за лично ползване причиняват вреди на творците;
10. подчертава, че концепцията за копията за лично ползване следва да бъде ясно определена по отношение на всички уреди и трябва да гарантира на потребителя достъп до съдържание с авторски права за всички носители на потребителя след еднократно заплащане; призовава за зачитане на вече съществуващите системи в държавите членки, като например изключения или освобождаване от такси и възможност за тяхното паралелно действие на пазара.
11. счита, че таксата за възпроизвеждане за лично ползване трябва да се събира от производителите или от вносителите; отбелязва, че ако облагането с такава такса бъде прехвърлено към търговците на дребно, това би довело до прекалена административна тежест за малките и средните предприятия за разпространение и за организациите за колективно управление на авторски права;
12. в случай на трансгранични трансакции препоръчва таксите за възпроизвеждане за лично ползване да се събират в държавата членка, в която пребивава крайният потребител, закупил продукта, в съответствие за горещитираното решение по Дело C-462/09;
13. следователно отбелязва, че за да се предотврати всяка опасност от двойно плащане в случай на трансгранични трансакции, следва да се предвиди възможност таксите за възпроизвеждане за лично ползване за един и същи продукт да могат да бъдат събирани веднъж от организация за колективно управление на държава членка, като заплатените недължими такси в държава членка, различна от тази на крайния потребител, следва да бъдат възстановявани;
14. счита, че държавите членки, в които се плащат или начисляват таксите понастоящем, следва да опростят и хармонизират тарифите за тези такси.
15. призовава държавите членки да опростят процедурите по определяне на таксите при равноправното участие на всички заинтересовани страни, така че да се гарантира тяхната обективност;
16. изтъква значението на допълнителното повишаване сред потребителите на видимостта на ролята на системата на възпроизвеждането за лично ползване за възнаграденията на творците и разпространението на културата; настоятелно призовава държавите членки и носителите на права да провеждат „позитивни“ кампании относно ползите от таксите за възпроизвеждане за лично ползване;
17. счита, че потребителите трябва да бъдат информирани за размера, целта и употребата на таксата, която заплащат; следователно настоятелно призовава Комисията и държавите членки, съгласувано с производителите, вносителите,

търговците на дребно и сдруженията на потребителите да гарантират, че тази информация е ясно достъпна за потребителите;

18. настоятелно призовава държавите членки да възприемат прозрачни правила в областта на изключенията за професионална употреба, с цел да се гарантира, че тези правила са освободени, както и на практика, от такси за възпроизвеждане за лично ползване в съответствие със съдебната практика на Съда на ЕС;
19. призовава държавите членки да гарантират, че таксите за възпроизвеждане за лично ползване при никакви обстоятелства не трябва да се плащат, когато използването на посочените носители представлява професионална употреба, и че различните уредби за възстановяване на таксите, платени за професионални ползватели, се заменят със системи, гарантиращи, че от тези ползватели няма да се изисква първо да заплатят таксата;

Прозрачност при разпределянето

20. приветства неотдавна приетата от Парламента и Съвета директива относно колективното управление на авторското право и сродните му права, в която се призовава за повече прозрачност на потоците на възнагражденията, които се получават, разпределят и изплащат на носителите на права от страна на организациите за колективно управление на авторски права, например чрез публикуване на годишен доклад за прозрачността, който включва специален раздел за ползването на сумите, удържани за социални и културни цели;
21. настоятелно призовава държавите членки да гарантират повече прозрачност по отношение на разпределението на сумите от таксата за възпроизвеждане за лично ползване;
22. изисква от държавите членки да предвидят най-малко 25 % от средствата, събрани при заплащане за възпроизвеждане за лично ползване, да бъдат използвани за подпомагане на творчеството и сценичните изкуства и за тяхното продуциране;
23. приканва държавите членки да публикуват доклади, описващи извършеното разпределение в открит формат, съдържащ данни, подлежащи на тълкуване;
24. настоятелно призовава организаторите на културни мероприятия и сценичните изкуства, бенефициенти на таксата за възпроизвеждане за лично ползване, да осведомяват допълнително чрез допълнителна реклама своята целева публика относно посочените субсидии;

Технически мерки за защита

25. припомня, че изключението за възпроизвеждане за лично ползване дава на гражданите правото да възпроизведат свободно своите музикални и аудиовизуални репертоари от един мултимедиен носител или материал на друг, без за това да искат разрешение от носителите на права, при условие че става въпрос за лично ползване;

26. подчертава, че особено в ерата на цифровите технологии е необходимо да бъде позволено прилагането на технически мерки за защита, за да се възстановява баланса между свободата на възпроизвеждане за лично ползване и изключителното право на възпроизвеждане;
27. подчертава, че техническите мерки за защита не трябва да възпрепятстват възпроизвеждането от страна на потребителите и справедливото обезщетяване на носителите на права за възпроизвеждането за лично ползване;

Лицензи

28. отбелязва, че въпреки разпространения достъп до произведения, практиката на теглене, съхраняване и възпроизвеждане за лично ползване продължава; отбелязва следователно, че таксата за възпроизвеждане за лично ползване все още е има своето значение в онлайн средата; все пак подчертава, че винаги следва да се отдава предпочитание на моделите за лицензиране, от които се възползват всички носители на права, ако не се допуска копиране на произведения, защитени от авторско право в медии или устройства;
29. подчертава, че изключението за възпроизвеждането за лично ползване е допустимо да се прилага за някои услуги онлайн, включително за някои услуги за изчисления в облак;

Нови бизнес модели в цифровата среда

30. призовава Комисията да оцени въздействието върху режима на възпроизвеждане за лично ползване на услугите за изчисления в облак, които предлагат възможности за възпроизвеждане и съхранение за лични цели, с цел да се определи дали и ако да — как тези частни екземпляри от защитени произведения следва да бъдат взети под внимание при механизмите за обезщетение;

o

o o

31. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и парламентите на държавите членки.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	11.2.2014
Резултат от окончателното гласуване	+: 15 -: 5 0: 3
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Raffaele Baldassarre, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Alexandra Thein, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Eva Lichtenberger, Angelika Niebler, József Szájer, Axel Voss
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Sylvie Guillaume, Jan Mulder, Jaroslav Paška